

УДК 338

JEL classification: M20, M41

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

ЧІКАЛКІН Сергій

ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

<https://orcid.org/0009-0006-7629-33825>

e-mail: chikalkin89@gmail.com

У статті здійснено комплексний теоретико-прикладний аналіз економічної безпеки корпорації як ключового елемента системи корпоративного управління. Обґрунтовано, що економічна безпека виступає не лише інструментом захисту від внутрішніх і зовнішніх загроз, але й стратегічною характеристикою ефективності функціонування підприємства, що забезпечує його стабільність, конкурентоспроможність та довгостроковий розвиток. Визначено сутність економічної безпеки як інтегрованої підсистеми корпоративного управління, що поєднує фінансові, інвестиційні, інформаційні, кадрові, правові та технологічні складові, які перебувають у тісній взаємодії та формують єдину систему захисту економічних інтересів корпорації.

Досліджено роль корпоративного управління як базового механізму забезпечення економічної безпеки, зокрема через реалізацію функцій контролю, управління ризиками, стратегічного планування та забезпечення прозорості діяльності. Проаналізовано повноваження загальних зборів акціонерів як вищого органу управління у формуванні стратегічних засад діяльності корпорації та закладенні основ економічної безпеки.

Виявлено основні проблеми забезпечення економічної безпеки в Україні, серед яких фрагментарність політик безпеки, недостатня інтеграція систем ризик-менеджменту, низький рівень корпоративної культури та обмежене використання міжнародних стандартів. Обґрунтовано необхідність удосконалення механізмів корпоративного управління шляхом інтеграції сучасних підходів до управління ризиками, впровадження міжнародних стандартів (OECD, ESG), підвищення прозорості діяльності та цифровізації управлінських процесів.

Зроблено висновок про те, що ефективна система економічної безпеки є невід'ємною складовою корпоративного управління та виступає ключовою передумовою забезпечення стійкого розвитку корпорації в умовах сучасних глобальних викликів.

Ключові слова: економічна безпека, корпоративне управління, ризик-менеджмент, фінансова безпека, інформаційна безпека, інвестиційна безпека, корпоративна культура, прозорість управління, цифровізація, корпоративні ризики, загрози, управлінські рішення, внутрішній контроль, сталий розвиток.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2026-20-20>

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Стаття надійшла до редакції / Received 27.01.2026

Прийнята до друку / Accepted 19.03.2026

Опубліковано / Published 30.04.2026

© Чікалкін Сергій

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах трансформації економіки, посилення глобалізаційних процесів, цифровізації та зростання рівня економічних і фінансових ризиків особливої актуальності набуває проблема забезпечення економічної безпеки корпорацій. Стійкість функціонування суб'єктів господарювання, їх конкурентоспроможність та інвестиційна привабливість безпосередньо залежать від здатності ефективно протидіяти внутрішнім і зовнішнім загрозам, що обумовлює необхідність формування дієвих механізмів управління економічною безпекою.

Водночас сучасна практика свідчить, що економічна безпека часто розглядається ізольовано від системи корпоративного управління, що знижує ефективність управлінських рішень та ускладнює досягнення стратегічних цілей підприємства. Недостатня інтеграція безпекових підходів у корпоративну стратегію, фрагментарність політик управління ризиками та обмежене використання міжнародних стандартів створюють додаткові загрози для стабільного розвитку корпорацій.

Зазначена проблематика має важливе наукове значення, оскільки потребує переосмислення ролі економічної безпеки як інтегрованого елемента корпоративного управління та визначення її місця у системі управлінських відносин. Водночас вона має вагоме практичне значення, адже результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення механізмів корпоративного управління, підвищення ефективності системи ризик-менеджменту, забезпечення прозорості діяльності підприємств та зміцнення їх фінансової стійкості.

Таким чином, необхідність комплексного дослідження економічної безпеки у контексті корпоративного управління обумовлена сучасними викликами економічного розвитку, що визначає актуальність обраної теми та її значущість для теорії і практики управління.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика економічної безпеки підприємств та її інтеграції у систему корпоративного управління є предметом дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Значний внесок у розвиток теоретичних і прикладних аспектів економічної безпеки здійснили А.С. Загородня, Я. Коваль, Т.В. Федоренко, які розглядають економічну безпеку як стратегічний інструмент забезпечення стабільності підприємства в умовах ризиків та загроз, а також підкреслюють важливість цифрових інструментів управління та інновацій у цій сфері.

У працях В.В. Байдали та А.А. Якимовської акцентується увага на стратегічному управлінні економічною безпекою підприємств, що передбачає інтеграцію безпекових підходів у систему загального менеджменту. Дослідження М. М. Караїма, П. І. Орлова та інших авторів присвячені методологічним засадам формування системи економічної безпеки, визначенню її структурних елементів та інструментів управління.

Питання корпоративного управління як інституційної основи забезпечення ефективності діяльності підприємств розглядаються у працях В. М. Гриньової, Я. С. Головіної, М. І. Іоргачової, О. Є. Попова, які досліджують організаційно-економічні засади формування корпоративних структур, проблеми їх функціонування та вплив на економічний розвиток.

Важливим напрямом сучасних досліджень є аналіз взаємозв'язку економічної безпеки та корпоративного управління. Зокрема, у роботі О. Рібейро Рамоса, Є. Міроненка, І. Брітченка та ін. економічна безпека розглядається як невід'ємний елемент корпоративного управління, що забезпечує стійкість підприємства в умовах нестабільного економічного середовища.

Окремі аспекти кадрової безпеки, корпоративної культури та організаційного розвитку досліджуються у працях О. В. Грідіна та Л. Б. Логунової, які підкреслюють значення людського фактора у забезпеченні ефективності управління та безпеки підприємства.

Разом з тим, аналіз наукових джерел свідчить про відсутність єдиного комплексного підходу до розгляду економічної безпеки як інтегрованого елемента корпоративного управління, що обумовлює необхідність подальших досліджень у цьому напрямі.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Попри значну кількість наукових досліджень, присвячених проблематиці економічної безпеки підприємств та корпоративного управління, у сучасній науковій літературі відсутній комплексний підхід до розгляду економічної безпеки як інтегрованого елемента системи корпоративного управління. Більшість наукових праць зосереджена або на окремих аспектах економічної безпеки (фінансовій, інформаційній, кадровій), або на загальних питаннях корпоративного управління, що обмежує можливість формування цілісного бачення їх взаємозв'язку.

Недостатньо дослідженим залишається питання інституційної ролі органів корпоративного управління у забезпеченні економічної безпеки корпорації, зокрема механізмів прийняття стратегічних рішень, формування політики управління ризиками та здійснення ефективного контролю за діяльністю виконавчих органів.

Крім того, потребують подальшого наукового осмислення проблеми інтеграції сучасних підходів до ризик-менеджменту у систему корпоративного управління, а також адаптації міжнародних стандартів (OECD, ESG, ISO) до умов функціонування вітчизняних корпорацій. В умовах цифровізації економіки та зростання глобальних ризиків особливо актуальним є дослідження ролі цифрових інструментів у забезпеченні економічної безпеки, що також недостатньо висвітлено у наукових роботах.

Окремої уваги потребує питання формування ефективної корпоративної культури як елемента економічної безпеки, що впливає на якість управлінських рішень, рівень довіри між учасниками корпоративних відносин та загальну стійкість підприємства.

Таким чином, наявність зазначених теоретичних і практичних прогалин обумовлює необхідність проведення комплексного дослідження економічної безпеки як складової корпоративного управління, що й визначає наукову спрямованість даної статті.

ФОРМУЛЮВАННЯ МЕТИ СТАТТІ

Метою статті є комплексне дослідження економічної безпеки як інтегрованого елемента корпоративного управління, визначення її сутності, структурних складових та ролі органів корпоративного управління у забезпеченні стійкого розвитку корпорації, а також обґрунтування

ключових проблем і напрямів удосконалення механізмів забезпечення економічної безпеки в сучасних умовах трансформації економіки.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Корпоративне управління є ключовим інституційним механізмом забезпечення ефективного функціонування корпорації та виступає системою відносин між власниками (акціонерами), органами управління, менеджментом та іншими заінтересованими сторонами (стейкхолдерами). Його основною метою є досягнення балансу інтересів усіх учасників корпоративних відносин, підвищення ефективності діяльності підприємства та забезпечення його стійкого розвитку [6].

У сучасних умовах корпоративне управління розглядається не лише як організаційно-правова модель управління підприємством, але і як стратегічний інструмент забезпечення економічної безпеки. Зокрема, саме через механізми корпоративного управління здійснюється формування політики управління ризиками, внутрішнього контролю, прозорості діяльності та відповідальності менеджменту.

У цьому контексті економічна безпека виступає функціональним ядром корпоративного управління та виконує низку важливих завдань.

По-перше, вона забезпечує захист корпоративних активів, включаючи фінансові, матеріальні, інтелектуальні та інформаційні ресурси. Ефективна система корпоративного управління передбачає наявність механізмів контролю за використанням активів, запобігання їх нецільовому використанню та мінімізацію втрат.

По-друге, економічна безпека сприяє підвищенню інвестиційної привабливості корпорації. Прозора структура управління, ефективна система контролю та належний рівень захисту інтересів інвесторів формують довіру з боку потенційних інвесторів і кредиторів, що є важливою передумовою залучення фінансових ресурсів.

По-третє, вона забезпечує мінімізацію ризиків, зокрема фінансових, операційних, правових та репутаційних. У межах корпоративного управління це реалізується через впровадження систем ризик-менеджменту, внутрішнього аудиту та комплаєнс-контролю.

По-четверте, економічна безпека забезпечує прозорість управління, що є однією з базових засад сучасного корпоративного управління. Прозорість передбачає відкритість інформації про діяльність корпорації, чіткість процедур прийняття рішень та підзвітність менеджменту перед акціонерами [5].

Важливо підкреслити, що ефективне корпоративне управління базується на дотриманні міжнародних принципів, зокрема принципів належного корпоративного управління, розроблених Організацією економічного співробітництва та розвитку (OECD), які передбачають захист прав акціонерів, рівне ставлення до всіх інвесторів, врахування інтересів стейкхолдерів, прозорість та підзвітність [1].

Інтеграція економічної безпеки у систему корпоративного управління передбачає формування цілісної моделі управління, в якій безпекові аспекти враховуються на всіх рівнях прийняття управлінських рішень – від стратегічного до операційного. Економічна безпека повинна бути не окремою функцією, а невід'ємною складовою корпоративної стратегії.

У сучасних умовах цифровізації та зростання глобальних ризиків особливого значення набуває впровадження цифрових інструментів управління, систем моніторингу та аналітики, що дозволяють своєчасно виявляти загрози та оперативно реагувати на них. Відповідно, це підвищує ефективність корпоративного управління та рівень економічної безпеки корпорації.

Саме тому, корпоративне управління виступає базовою основою забезпечення економічної безпеки корпорації, оскільки саме через його механізми реалізуються функції контролю, управління ризиками, стратегічного планування та захисту інтересів усіх учасників корпоративних відносин. Економічна безпека, у свою чергу, є інтегрованим елементом цієї системи, що забезпечує її стабільність, ефективність та стійкість до зовнішніх і внутрішніх викликів.

Економічна безпека корпорації є комплексною багатоаспектною категорією, яка відображає стан захищеності її економічних інтересів, ресурсів та потенціалу розвитку від дестабілізуючого впливу внутрішніх і зовнішніх загроз. У сучасних умовах вона виступає не лише як інструмент протидії ризикам, але й як стратегічна характеристика ефективності функціонування підприємства, що забезпечує його стійкість, конкурентоспроможність та довгостроковий розвиток.

З позицій системного підходу економічну безпеку доцільно розглядати як інтегровану підсистему корпоративного управління, що поєднує організаційні, фінансові, правові та

інформаційні механізми захисту діяльності корпорації. Вона формується під впливом як зовнішніх факторів (макроекономічна нестабільність, глобалізаційні процеси, конкуренція, регуляторна політика держави, геополітичні ризики), так і внутрішніх (якість менеджменту, ефективність використання ресурсів, корпоративна культура, рівень контролю та аудиту) [12].

Структурно економічна безпека корпорації охоплює низку взаємопов'язаних складових, кожна з яких виконує специфічну функцію у загальній системі забезпечення стійкості підприємства (табл. 1).

Важливо підкреслити, що зазначені складові не існують ізольовано, а перебувають у постійній взаємодії, формуючи єдину систему економічної безпеки корпорації. Порушення однієї з них може спричинити негативні наслідки для всієї системи в цілому.

Рівень економічної безпеки визначається, насамперед, якістю управлінських рішень, ефективністю системи внутрішнього контролю та аудиту, а також здатністю підприємства своєчасно і адекватно реагувати на зміни зовнішнього середовища. Особливого значення набуває впровадження систем ризик-менеджменту, що дозволяють ідентифікувати, оцінювати та мінімізувати потенційні загрози [8].

Таблиця 1

Основні складові економічної безпеки корпорації

Складова економічної безпеки	Зміст та характеристика
Фінансова безпека	Є фундаментальною складовою економічної безпеки та визначає здатність корпорації забезпечувати стабільність грошових потоків, платоспроможність і фінансову стійкість. Передбачає оптимізацію структури капіталу, ефективне управління активами та зобов'язаннями, а також мінімізацію фінансових ризиків.
Інвестиційна безпека	Характеризує спроможність підприємства ефективно залучати, розподіляти та використовувати інвестиційні ресурси. Є основою інноваційного розвитку корпорації та визначає її перспективи у довгостроковому періоді.
Інформаційна безпека	В умовах цифровізації набуває стратегічного значення. Охоплює захист інформаційних ресурсів, комерційної таємниці, персональних даних, а також забезпечення кіберстійкості підприємства. Порушення може призвести до економічних втрат і репутаційних ризиків.
Кадрова безпека	Визначається рівнем професійної компетентності персоналу, ефективністю кадрової політики та рівнем лояльності працівників. Спрямована на запобігання внутрішнім загрозам, пов'язаним із людським фактором.
Правова безпека	Полягає у забезпеченні відповідності діяльності корпорації нормам законодавства, мінімізації юридичних ризиків та ефективному захисті прав і законних інтересів. Важливу роль відіграє якість договірної роботи та корпоративного регулювання.
Технологічна безпека	Відображає рівень надійності виробничих процесів, ступінь технологічного розвитку та здатність підприємства впроваджувати інновації, що дозволяють підвищити ефективність діяльності та зменшити виробничі ризики.

Джерело: складено автором на основі власних досліджень

Таким чином, наведена у табл. 1 система складових економічної безпеки корпорації відображає її комплексний та багаторівневий характер. Кожен із елементів – фінансовий, інвестиційний, інформаційний, кадровий, правовий та технологічний, виконує самостійну функцію, водночас перебуваючи у тісному взаємозв'язку з іншими складовими. Така взаємозалежність обумовлює необхідність застосування системного підходу до управління економічною безпекою [8].

Ефективність забезпечення економічної безпеки корпорації визначається не лише рівнем розвитку окремих її складових, а й узгодженістю їх функціонування в межах єдиної управлінської системи. Недостатня увага до будь-якого з елементів може призвести до виникнення ризиків, що негативно впливають на фінансову стійкість, репутацію та стратегічні перспективи підприємства [10].

Отже, економічна безпека корпорації має розглядатися як інтегрована система, що потребує постійного моніторингу, адаптації до змін зовнішнього середовища та впровадження сучасних управлінських інструментів, зокрема ризик-менеджменту, цифрових технологій та механізмів корпоративного контролю.

Загальні збори акціонерів є вищим органом корпоративного управління, який відіграє визначальну роль у формуванні стратегічних засад діяльності корпорації та закладенні фундаменту її економічної безпеки. Саме на цьому рівні приймаються ключові рішення, що

визначають напрям розвитку підприємства, структуру його активів, рівень допустимого ризику та механізми контролю за діяльністю виконавчих органів [9].

Однією з основних функцій загальних зборів акціонерів є визначення стратегічних напрямів розвитку корпорації. Сюди входить затвердження довгострокових стратегій, бізнес-моделей та інвестиційних програм, які безпосередньо впливають на рівень економічної безпеки. Стратегічні рішення визначають не лише перспективи зростання підприємства, але й його здатність протидіяти зовнішнім загрозам, адаптуватися до змін ринкового середовища та забезпечувати фінансову стабільність.

Важливим у діяльності загальних зборів є затвердження ключових управлінських рішень щодо діяльності корпорації. До їх компетенції, як правило, належать питання розподілу прибутку, затвердження річних звітів, прийняття рішень щодо реорганізації або ліквідації підприємства, а також внесення змін до статутних документів. Усі ці рішення мають безпосередній вплив на економічну безпеку, оскільки визначають фінансову політику підприємства, рівень його капіталізації та стабільність функціонування [11].

Крім того, загальні збори акціонерів формують загальну політику управління ризиками, що є невід'ємним елементом системи економічної безпеки. Вони визначають допустимий рівень ризику (risk appetite), затверджують основні принципи ризик-менеджменту та здійснюють контроль за їх дотриманням через інші органи корпоративного управління, зокрема наглядову раду. Таким чином, на цьому рівні формується концептуальна модель управління ризиками, яка реалізується у подальшій діяльності корпорації.

Суттєве значення має також функція формування складу органів корпоративного управління, зокрема обрання членів наглядової ради та, у визначених випадках, виконавчих органів. Через ці повноваження акціонери опосередковано впливають на якість управління підприємством, рівень професійності менеджменту та ефективність системи контролю, що є критично важливим для забезпечення економічної безпеки [14].

Не менш важливою є роль загальних зборів у забезпеченні прозорості та підзвітності діяльності корпорації. Затвердження фінансової звітності, розкриття інформації про діяльність підприємства та контроль за діяльністю органів управління сприяють зниженню інформаційної асиметрії та запобіганню зловживанням, що можуть становити загрозу економічній безпеці [13].

Вищезазначене підтверджує, що загальні збори акціонерів виступають ключовим стратегічним центром корпоративного управління, на рівні якого формуються базові принципи функціонування корпорації та закладаються основи її економічної безпеки. Ефективність їх діяльності значною мірою визначає здатність підприємства забезпечувати стабільність, протидіяти ризикам і досягати стратегічних цілей у довгостроковій перспективі.

Сучасна практика корпоративного управління в Україні свідчить про наявність низки системних проблем, що суттєво ускладнюють формування ефективної моделі забезпечення економічної безпеки корпорацій. Попри поступову адаптацію національного законодавства до європейських стандартів та розвиток корпоративного сектору, механізми управління економічною безпекою часто залишаються недостатньо сформованими, фрагментарними та несистемними.

Однією з ключових проблем є фрагментарність політик безпеки, що проявляється у відсутності цілісного підходу до управління різними складовими економічної безпеки. У багатьох корпораціях окремі елементи безпеки (фінансова, інформаційна, кадрова) функціонують ізольовано, без належної координації та інтеграції в єдину систему управління. Все вищезазначене призводить до дублювання функцій, неефективного використання ресурсів та виникнення «слабких місць» у системі захисту [10].

Не менш суттєвою є проблема недостатньої інтеграції систем управління ризиками у загальну структуру корпоративного управління. У багатьох випадках ризик-менеджмент має формальний характер і не охоплює всі рівні управління – від стратегічного до операційного. Відсутність комплексної системи ідентифікації, оцінки та моніторингу ризиків обмежує здатність корпорацій своєчасно реагувати на внутрішні та зовнішні загрози, що негативно впливає на їхню фінансову стійкість та конкурентоспроможність.

Важливою проблемою також є низький рівень корпоративної культури, що проявляється у недостатній прозорості діяльності, слабкому рівні відповідальності менеджменту, наявності конфліктів інтересів та недотриманні етичних стандартів ведення бізнесу. Такий стан корпоративної культури підвищує ризик прийняття неефективних або навіть недобросовісних управлінських рішень, що безпосередньо загрожує економічній безпеці підприємства [15].

Крім того, спостерігається обмежене використання міжнародних стандартів корпоративного управління та безпеки, зокрема принципів OECD, стандартів ризик-менеджменту (ISO 31000), комплаєнсу та внутрішнього аудиту. Недостатня імплементація цих стандартів зумовлює відставання вітчизняних корпорацій від кращих світових практик, що знижує їх інвестиційну привабливість та ускладнює інтеграцію у глобальні економічні процеси [2].

Додатково слід виділити такі важливі проблеми, як:

- недостатній рівень цифровізації систем управління та безпеки;
- обмеженість ресурсів для впровадження сучасних інструментів контролю;
- нестабільність зовнішнього середовища, зокрема економічні та воєнні ризики;
- недосконалість механізмів державного регулювання та контролю.

Сукупність зазначених чинників призводить до зниження ефективності системи економічної безпеки корпорацій, підвищення вразливості до ризиків та обмеження можливостей для сталого розвитку.

Саме тому, існуючі проблеми забезпечення економічної безпеки вимагають комплексного вирішення шляхом удосконалення корпоративного управління, інтеграції сучасних підходів до ризик-менеджменту, підвищення рівня корпоративної культури та активного впровадження міжнародних стандартів і цифрових технологій.

Підвищення ефективності функціонування системи економічної безпеки потребує комплексного підходу, що передбачає інтеграцію сучасних управлінських інструментів, адаптацію міжнародного досвіду та трансформацію корпоративної культури.

Одним із ключових напрямів є інтеграція систем ризик-менеджменту в корпоративне управління. Необхідно визначити систему формування єдиної системи ідентифікації, оцінки та моніторингу ризиків на всіх рівнях управління – стратегічному, тактичному та операційному. Важливим є впровадження концепції Enterprise Risk Management (ERM), яка забезпечує комплексний підхід до управління ризиками, враховує їх взаємозв'язок та дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення. Інтеграція ризик-менеджменту сприяє підвищенню адаптивності корпорації до змін зовнішнього середовища та мінімізації потенційних загроз [1].

Не менш важливим напрямом є впровадження міжнародних стандартів корпоративного управління та безпеки, зокрема принципів OECD, стандартів управління ризиками (ISO 31000), внутрішнього контролю (COSO), а також ESG-підходів (Environmental, Social, Governance). Використання цих стандартів дозволяє гармонізувати національну практику з міжнародними вимогами, підвищити рівень прозорості діяльності корпорацій, зміцнити довіру інвесторів та забезпечити сталий розвиток [2].

Особливого значення набуває підвищення прозорості корпоративної структури, що передбачає відкритість інформації про власників, структуру управління, фінансові результати та прийняті управлінські рішення. Прозорість є ключовим чинником зниження інформаційної асиметрії, запобігання корпоративним конфліктам та підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Вона також сприяє формуванню ефективної системи контролю та підзвітності менеджменту [4].

Ще одним важливим напрямом удосконалення є розвиток корпоративної культури, яка виступає основою відповідальної поведінки працівників та менеджменту. Формування етичних стандартів, впровадження принципів доброчесності, відповідальності та прозорості сприяють зниженню внутрішніх ризиків, підвищенню рівня довіри всередині організації та забезпеченню ефективної взаємодії між усіма учасниками корпоративних відносин [3].

У сучасних умовах цифрової трансформації особливу роль відіграє застосування цифрових інструментів управління безпекою. Використання інформаційно-аналітичних систем, технологій штучного інтелекту, великих даних (Big Data) та автоматизованих систем моніторингу дозволяє підвищити оперативність прийняття управлінських рішень, забезпечити своєчасне виявлення загроз та ефективний контроль за діяльністю корпорації. Цифровізація процесів управління також сприяє підвищенню прозорості та зниженню людського фактору.

Крім зазначених напрямів, доцільно також акцентувати увагу на:

- удосконаленні системи внутрішнього аудиту та комплаєнсу;
- підвищенні кваліфікації управлінського персоналу у сфері безпеки;
- розвитку інтегрованих систем управління (GRC – Governance, Risk, Compliance);
- активізації взаємодії з державними та міжнародними інституціями у сфері економічної безпеки [7].

Таким чином, вдосконалення системи забезпечення економічної безпеки корпорацій має здійснюватися на основі комплексного підходу, що поєднує інституційні, організаційні, технологічні та культурні зміни. Реалізація зазначених напрямів сприятиме підвищенню стійкості підприємств, їх конкурентоспроможності та ефективній інтеграції у глобальне економічне середовище.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У результаті проведеного дослідження встановлено, що економічна безпека корпорації є складною, багаторівневою та динамічною системою, яка інтегрується у корпоративне управління та забезпечує стійкість функціонування підприємства в умовах сучасних викликів. Її сутність полягає у забезпеченні захищеності економічних інтересів корпорації шляхом ефективного управління ресурсами, ризиками та процесами.

Доведено, що економічна безпека має комплексну структуру, яка включає фінансову, інвестиційну, інформаційну, кадрову, правову та технологічну складові, що перебувають у взаємозв'язку та взаємозалежності. Ефективність її забезпечення визначається якістю управлінських рішень, рівнем внутрішнього контролю та здатністю корпорації адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Обґрунтовано, що корпоративне управління виступає базовою основою забезпечення економічної безпеки, оскільки саме через його механізми реалізуються функції стратегічного планування, контролю, управління ризиками та захисту інтересів стейкхолдерів. Визначено ключову роль загальних зборів акціонерів у формуванні стратегічних засад діяльності корпорації та закладенні основ економічної безпеки.

Водночас виявлено низку проблем, що знижують ефективність системи економічної безпеки в Україні, зокрема фрагментарність політик, недостатню інтеграцію ризик-менеджменту, низький рівень корпоративної культури та обмежене використання міжнародних стандартів.

Узагальнено, що підвищення рівня економічної безпеки можливе за умови впровадження комплексного підходу, який передбачає інтеграцію систем ризик-менеджменту, імплементацію міжнародних стандартів, підвищення прозорості корпоративного управління, розвиток корпоративної культури та активне використання цифрових технологій. Реалізація зазначених заходів сприятиме зміцненню стійкості корпорацій, підвищенню їх конкурентоспроможності та ефективній інтеграції у глобальне економічне середовище.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Zahorodnia A. S. Formation of the economic security management strategy of the enterprise. *Intellectualization of logistics and supply chain management*. 2023. v.20 pp. 58-64. DOI: <https://doi.org/10.46783/smart-scm/2023-20-6>
2. Fedorenko T., Zahorodnia A., Economic security of the enterprise: modern challenges and threats. *Intellectualization of logistics and Supply Chain Management*. 2024. vol.26, pp.75-79, DOI: <https://doi.org/10.46783/smart-scm/2024-26-6>
3. Koval Ya., Zahorodnia A. Public administration in ensuring the economic security of the state: digital tools and management innovations. *Public Administration 4.0: Leveraging Digital Tools for Effective Governance*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.36690/PUBADM-182-205>
4. Байдала В. В ., Якимовська А. А. В . Стратегічне управління економічною безпекою підприємств *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 3. С. 241–245. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-3-36>
5. Гриньова В.М., Попов О.Є. Організаційно-економічні основи формування системи корпоративного управління в Україні. Монографія. Харків : Видавництво ХДЕУ, 2003. 324 с.
6. Грідін О. В. Концептуальні підходи до створення ефективної системи управління персоналом. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства. «Економічні науки»*. 2017. Вип. 188. С. 228-236.
7. Головіна Я. С. Вплив корпоративного управління на економічне зростання. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2010. № 1. С. 87-94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evngu_2010_1_15.
8. Загородня А. С. Підвищення рівня управління економічною безпекою підприємств в умовах ризиків та загроз. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. № 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-12>

9. Іоргачова М. І. Проблеми корпоративного управління в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=66>
10. Караїм М. М. Управління економічною безпекою підприємства: методичні засади. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2015. № 11. С. 110-113.
11. Логунова Л.Б. Корпорація як тип соціальної інтеграції. *Социс*. 1996. № 12. С. 105-112.
12. Орлов П. І. Основи економічної безпеки фірми : навч. посіб. Харків, 2004. 284 с.
13. Рібейро Рамос, О., Міроненко Є., Бритченко І., Жук О., Патлачук В. Економічна безпека як елемент корпоративного управління. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2022. vol. 1(42), Pp. 304-312. <https://doi.org/10.55643/fcaptop.1.42.2022.3698>
14. Скібіак О.С. Заснування акціонерних товариств: проблеми та шляхи їх вирішення. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 3. С.195-199. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/308193/299692>
15. Шостак Л., Сосовська О. Проблеми корпоративного управління на вітчизняних підприємствах. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Розділ III. Економіка та управління підприємствами. 2020, С. 130-136.

REFERENCES:

1. Zahorodnia, A. S. (2023), Formation of the Economic Security Management Strategy of the Enterprise, *Intellectualization of Logistics and Supply Chain Management*, vol. 20, pp. 58-64. DOI: <https://doi.org/10.46783/smart-scm/2023-20-6>
2. Fedorenko, T., Zahorodnia, A. (2024), Economic Security of the Enterprise: Modern Challenges and Threats, *Intellectualization of Logistics and Supply Chain Management*, vol. 26, pp. 75-79. DOI: <https://doi.org/10.46783/smart-scm/2024-26-6>
3. Koval, Ya., Zahorodnia, A. (2025), Public Administration in Ensuring the Economic Security of the State: Digital Tools and Management Innovations, in: *Public Administration 4.0: Leveraging Digital Tools for Effective Governance*. DOI: <https://doi.org/10.36690/PUBADM-182-205>
4. Baidala, V. V., Yakymovska, A. A. (2023), "Strategic Management of Economic Security of Enterprises", *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, vol. 8, no. 3, pp. 241-245. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-3-36>
5. Hrynova, V. M., Popov, O. Ye. (2003), *Organizational and Economic Foundations of the Formation of Corporate Governance System in Ukraine*, Kharkiv: KhDEU Publishing, 324 p.
6. Hridin, O. V. (2017), "Conceptual Approaches to the Creation of an Effective Personnel Management System", *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu silskoho hospodarstva. Ekonomichni nauky*, issue 188, pp. 228-236.
7. Holovina, Ya. S. (2010), "The Impact of Corporate Governance on Economic Growth", *Ekonomichniy visnyk Natsionalnoho hirnychoho universytetu*, no. 1, pp. 87-94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evngu_2010_1_15
8. Zahorodnia, A. S. (2023), "Enhancing the Level of Economic Security Management of Enterprises under Risks and Threats", *Ekonomika ta suspilstvo*, issue 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-12>
9. Iorhachova, M. I. (2018), "Problems of Corporate Governance in Ukraine", *Efektynna ekonomika*, no. 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=66>.
10. Karaim, M. M. (2015), "Management of Enterprise Economic Security: Methodological Foundations", *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, no. 11, pp. 110-113.
11. Lohunova, L. B. (1996), "Corporation as a Type of Social Integration", *Sotsis*, no. 12, pp. 105-112.
12. Orlov, P. I. (2004), *Fundamentals of Economic Security of the Firm*, Kharkiv, 284 p.
13. Ribeiro Ramos, O., Mironenko, Ye., Britchenko, I., Zhuk, O., Patlachuk, V. (2022), "Economic Security as an Element of Corporate Governance", *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 1 (42), pp. 304-312. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.1.42.2022.3698>
14. Skibiak, O. S. (2024), "Establishment of Joint-Stock Companies: Problems and Ways to Solve Them", *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*, no. 3, pp. 195-199. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/308193/299692>
15. Shostak, L., Sosovska, O. (2020), "Problems of Corporate Governance at Domestic Enterprises", *Ekonomichniy chasopys Skhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, pp. 130-136.

ECONOMIC SECURITY AS A KEY ELEMENT OF THE CORPORATE GOVERNANCE SYSTEM IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION AND DIGITAL TRANSFORMATION OF THE ECONOMY

CHIKALKIN Serhii

Open International University of Human Development "Ukraine"

The article provides a comprehensive theoretical and applied analysis of corporate economic security as a key element of the corporate governance system. It is substantiated that economic security functions not only as a tool for protection against internal and external threats but also as a strategic characteristic of enterprise performance, ensuring its stability, competitiveness, and long-term development. The essence of economic security is defined as an integrated subsystem of corporate governance that combines financial, investment, informational, personnel, legal, and technological components, which are closely interconnected and form a unified system for protecting the economic interests of the corporation.

The role of corporate governance as a fundamental mechanism for ensuring economic security is examined, particularly through the implementation of control functions, risk management, strategic planning, and ensuring transparency of activities. The powers of the general

meeting of shareholders as the highest governing body in shaping the strategic directions of corporate development and establishing the foundations of economic security are analyzed.

The main problems of ensuring economic security in Ukraine are identified, including the fragmentation of security policies, insufficient integration of risk management systems, a low level of corporate culture, and limited use of international standards. The necessity of improving corporate governance mechanisms through the integration of modern risk management approaches, implementation of international standards (OECD, ESG), enhancement of transparency, and digitalization of management processes is substantiated.

It is concluded that an effective system of economic security is an integral component of corporate governance and serves as a key prerequisite for ensuring the sustainable development of corporations in the context of modern global challenges.

Keywords: economic security, corporate governance, risk management, financial security, information security, investment security, corporate culture, transparency, digitalization, corporate risks, threats, managerial decisions, internal control, sustainable development.